

سرفصل دروس رشته علوم تربیتی
دانشگاه فرهنگیان - پردیس شهید رجایی کرمانشاه

سرفصل درس «نظریه های یادگیری و آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس اثربخش مستلزم درکی فزاینده از یادگیری و شیوه وقوع آن می باشد، چنین درکی شامل دانش مربوط به نظریه های یادگیری و آموزش و کاربرد هر یک از آنها در فرایند تدریس است که کسب آن می تواند معلمان را در کاربرد آگاهانه و مقتضی اصول مربوط به هریک از نظریه ها یاری رساند. این درس ضمن هدایت روش های تدریس در موقعیت های مختلف تربیتی، دانشجو معلمان را با سودمندی و کاربردی بودن روش های تدریس به کار گرفته شده نیز آشنا می سازد.

نام درس: نظریه های یادگیری و آموزش				مشخصات درس
اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن درک انواع نظریه های یادگیری و آموزش، شرایط حصول و عدم حصول یادگیری را در موقعیت های مختلف تربیتی تحلیل نماید و بر آن اساس راهبردهای تدریس متناسبی بکار برد.				نوع درس: نظری
				تعداد واحد: ۲
				زمان درس: ۳۲ ساعت پیشیاز:
				شایستگی اساسی: PK کد ۲-۱ & ۳-۲ ۲-۲ & ۳-۲ PCK کد ۳-۴
سطح ۳	سطح ۲	سطح ۱	ملاکها	نظریه های یادگیری و آموزش
با درک نقاط ضعف و قوت هر یک از نظریه ها در موقعیت های مختلف تربیتی، قادر به کاربرد نظریه ها در حل مسائل تربیتی می باشد.	ضمن مقایسه نظریه های یادگیری و آموزش به ارائه دلالت های هریک از دیدگاه ها می پردازد اما قادر به کاربرد نظریه ها در حل مسائل تربیتی نمی باشد.	نظریه های یادگیری و آموزش را می شناسد و قادر است بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه ها آنها را طبقه بندی نماید.		
با ارزیابی موقعیت تربیتی قادر به استفاده از راهبردهای تدریس متناسب است.	ضمن مقایسه هر یک از روش های آموزش قادر به تحلیل شرایط حصول و عدم حصول یادگیری در موقعیت های مختلف تربیتی است.	دانشجو قادر است انواع روش های آموزش را شناسایی و طبقه بندی نماید.		روش های آموزش
قادر است برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به راهبردها و اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش به طور سیستمی و شبکه ای طراحی و ارزیابی نماید.	با در نظر گرفتن اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش قادر به حل مسئله تربیتی می باشد اما نسبت به پیچیدگی و شبکه ای بودن مسائل بی توجه است.	مسئله تربیتی را شناسایی می کند و برای حل آن طرح پیشنهادی ارائه می دهد، اما طرح پیشنهادی او فاقد توجه به نظریات یادگیری و آموزش است.		حل مسائل تربیتی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول: ارائه طرح درس و اعلام نحوه ارزشیابی و معرفی منابع

- بیان ضرورت و جایگاه نظریه در علم

فصل دوم: تعریف مفاهیم (نظریه، نظریه علمی، یادگیری، آموزش)

- مقایسه یادگیری با آموزش

- ارائه چارت مربوط به نظریات یادگیری

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.

فصل سوم: نظریه‌های رفتاری یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه‌هایی از روش‌های آموزش رفتارگرایان در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل چهارم: نظریه‌های شناختی یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه‌هایی از روش‌های آموزش شناختی در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل پنجم: نظریه‌های خبرپردازی یادگیری

تکالیف یادگیری:

ارزیابی نقاط ضعف و قوت اصول یادگیری در نظریه خبرپردازی.

فصل ششم: نظریه‌های سازندگی یادگیری

تکالیف عملکردی::

مشاهده یک موقعیت آموزشی و تربیتی در کلاس درس و تحلیل میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی/ تربیتی از نظریه‌های یادگیری و کاربرد های آن.

فصل هفتم: انگیزش و یادگیری

تکالیف عملکردی:

در یک موقعیت آموزشی واقعی با مشاهده و با ثبت رفتار یادگیرندگان مقاطع تحصیلی، ارتباط یادگیری با انگیزه‌های بیونی و درونی را مورد بررسی قرار داده و پیشنهادی برای افزایش انگیزه یادگیری ارائه کنند.

فصل هشتم: روش‌های آموزش مستقیم و غیرمستقیم

تکالیف یادگیری:

نمونه‌هایی از روش‌های آموزش مستقیم و غیرمستقیم در کلاس اجرا و ارزیابی شود.

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود یک واحد یادگیری بر اساس یکی از روش‌های آموزش مستقیم و غیرمستقیم طراحی و تدوین نماید.

فصل نهم: آموزش برای یادگیری در حد تسلط

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود یک واحد یادگیری بر اساس اصول یادگیری در حد تسلط طراحی و تدوین نماید.

فصل دهم: آموزش به کمک روش‌های تغییر رفتار

تکالیف یادگیری:

نمونه‌هایی از روش‌های آموزش به کمک روش‌های تغییر رفتار در کلاس اجرا و ارزیابی شود.

فصل یازدهم: آموزش برنامه‌ای و ماشین آموزشی

—آموزش به کمک رایانه و اینترنت

تکالیف عملکردی:

ارزیابی نقاط ضعف و قوت روش آموزش برنامه‌ای.

فصل دوازدهم: آموزش از راه دور

تکالیف یادگیری:

با معرفی انواع روش‌های آموزش از راه دور به تبیین آنها بپردازد.

فصل سیزدهم: آموزش مهارت‌ها و راهبردهای یادگیری و مطالعه

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود در گزارشی راهبردهای یادگیری و مطالعه خود را نقد و ارزیابی نمایند.

فصل چهاردهم: آموزش مفاهیم و اصول

فصل پانزدهم: آموزش حل مسئله و تفکر انتقادی

فصل شانزدهم: آموزش هوش و آفرینندگی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

با توجه به اینکه درک عمیق دانش نظری مستلزم کاربرد آن در موقعیت‌های مختلف می‌باشد، پیشنهاد می‌شود ضمن ارائه مباحث نظری به شیوه مشارکتی، بر انجام فعالیت‌های عملی و بکارگیری دانش نظری در موقعیت‌های واقعی تدریس تأکید شود. علاوه بر این تدارک فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی می‌تواند زمینه رشد راهبردهای فراشناختی دانشجویان را فراهم سازد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

– اولسون، متیو.اچ و هرگنهان، بی.آر (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری، ترجمه علی‌اکبر سیف، تهران: دوران.

– سیف، علی‌اکبر (۱۳۸۷). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: انتشارات دوران.

منبع فرعی:

– شعبانی، حسن (۱۳۸۳). مهارت‌های آموزشی و پرورشی. تهران: سمت. جلد اول و دوم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۵-۱ ارزشیابی مستمر (۸ نمره)

– عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۴ نمره

– عملکرد دانشجو در مجموعه تکالیف عملکردی ۴ نمره

۵-۲ ارزشیابی پایانی (۱۲ نمره)

ارزشیابی پایانی درس نظریه‌های یادگیری و آموزش به صورت آزمون مکتوب در پایان ترم صورت می‌گیرد.